

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДОНЕЦЬКИЙ АРХЕОЛОГІЧНИЙ ЗБІРНИК

2013 № 17

**НАУКОВИЙ ЩОРІЧНИК
ЗАСНОВАНИЙ 1992 р.**

Донецьк – 2013

ББК Т4 (45)
УДК 902 (4-11)
Д 673

**Донецький археологічний збірник. – № 17. – Донецьк: Вид-во
Донецьк. ун-ту, 2013. – 290 с.**

У збірці вміщено статті з проблем археології Східної Європи та суміжних регіонів від кам'яного віку до козацької доби, публікації матеріалів археологічних розкопок і музейних колекцій, матеріали дискусії та з історії археології.

Головний редактор:

ЛИТВИНЕНКО Р.О. – д.і.н., проф. (Донецький національний університет)

Відповідальний секретар:

КОЛЕСНИК О.В. – к.і.н., доц. (Донецький національний університет)

Редакційна колегія:

БРЕДІХИН А.В.	– д.і.н., проф. (Донецький національний університет)
ДЕРГАЧОВ В.О.	– д.і.н. (Інститут Культурної спадщини АН Молдови)
ДОБРОВ П.В.	– д.і.н., проф. (Донецький національний університет)
ЗАЛІЗНЯК Л.Л.	– д.і.н., проф. (Інститут археології НАН України)
КЛЕЙН Л.С.	– д.і.н., проф. (Санкт-Петербурзький державний університет)
КОСЬКО О.	– д.н.г., проф. (Інститут праісторії Познанського університету)
КРАПІВІН О.В.	– д.і.н., проф. (Донецький національний університет)
МАХНІК Я.	– д.н.г., проф. (Польська Академія мистецтв і науки)
ОТРОЩЕНКО В.В.	– д.і.н., проф. (Інститут археології НАН України)
ПРЯХІН А.Д.	– д.і.н., проф. (Воронезький державний університет)
СКОРИЙ С.А.	– д.і.н., проф. (Інститут археології НАН України)
СТЯЖКІНА О.В.	– д.і.н., проф. (Донецький національний університет)
ТЕМІРОВА Н.Р.	– д.і.н., проф. (Донецький національний університет)
ТОЛОЧКО П.П.	– акад. НАНУ, д.і.н., проф. (Інститут археології НАН України)
ЧЕРНИХ Є.М.	– чл.-кор. РАН, д.і.н., проф. (Інститут археології РАН)
ШЕПКО Л.Г.	– д.і.н., доц. (Донецький національний університет)

Рецензенти:

БАРАН В.Д.	– чл.-кор. НАН України, д.і.н. (Інститут археології НАН України)
ПАНКОВСЬКИЙ В.Б.	– к.і.н., н.с. (Інститут археології НАН України)

Свідоцтво про держреєстрацію ЗМІ: КВ № 15946-4418Р від 13.11.2009 р.

Постановою Президії ВАК України від 23.02.2011 р. № 1-05/2 збірку внесено до Переліку наукових фахових видань України.

Друкується за рішенням Вченої Ради Донецького національного університету

DONETSK NATIONAL UNIVERSITY

**DONETSK
ARCHAEOLOGICAL
COLLECT**

2013 № 17

**SCIENCE ANNUAL COLLECT
LAUNCHED IN 1992**

Donetsk archaeological collection. – № 17. – Donetsk: Donetsk University Press, 2013. – 290 p.

The collection contains articles on problems of archeology of the East Europe and adjacent regions from a primitive epoch up to Middle Ages, publications of materials of archeological excavations and museum collections, discussion and history of archeology.

Editor-in-chief:

LYTVYNNENKO R.A. – Dr. Hab., Prof. (Donetsk National University)

Responsible secretary:

KOLESNYK A.V. – Ph.D., Assoc. professor (Donetsk National University)

Editorial board:

BREDIHIN A.V. – Dr. Hab., Prof. (Donetsk National University)
DERGACIOV V.A. – Dr. Hab., (Institute of Culture Heritage of Acad. of Sc. of Moldova)
DOBROV P.V. – Dr. Hab., Prof. (Donetsk National University)
ZALIZNIAK L.L. – Dr. Hab., Prof. (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
KLEIN L.S. – Dr. Hab., Prof. (Saint Petersburg State University)
KOŠKO A. – Dr. Hab., Prof. (Ad. Mickiewicz University, Institute of Prehistory)
KRAPIVIN A.V. – Dr. Hab., Prof. (Donetsk National University)
MACHNIK J. – Dr. Hab., Prof. (Polish Academy of Arts and Sciences)
OTROSHENKO V.V. – Dr. Hab., Prof. (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
PRYAHIN A.D. – Dr. Hab., Prof. (Voronezh State University)
SKORY S.A. – Dr. Hab., Prof. (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
STIAZHINA E.V. – Dr. Hab., Prof. (Donetsk National University)
TEMIROVA N.R. – Dr. Hab., Prof. (Donetsk National University)
TOLOCHKO P.P. – Acad. of Ukraine's NAS (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
CHERNYKH E.N. – Corresponding member of RAS (Institute of Archaeology of RAS)
SHEPKO L.G. – Dr. Hab., Assoc. Prof. (Donetsk National University)

Reviewers:

BARAN V.D. – Corresponding member of Ukraine's NAS, Dr. Hab., Prof.
PANKOVSKIY V.B. – Ph.D., S.R. (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)

Registration state certificate of mass media: KB № 15946-4418P from 13.11.2009

The collection is included in the List of scientific special editions of Ukraine by the Decision of Presidium of the Supreme Certifying Commission of Ukraine № 1-05/2 from 23.02.2011

Recommended for publishing by the Academic council of Donetsk National University

© Donetsk National University, 2013

© Original-breadboard model: Lytvynenko R.A., 2013

ЗМІСТ

Статті

Небрат С.Г. Вторинні поховання інгульської катакомбної культури	7
Грищук О.М. Астрагали як елемент поховального обряду населення Дніпро-Донської бабинської культури	24
Бровендер Ю.М. Степанівський мікрорайон пам'яток доби бронзи на Донецькому кряжі	35
Забавін В.О. Характеристика поховальних споруд зрубної культури Північного Приазов'я	56
Загородня О.М. Історія вивчення металовиробничого інструментарію зрубної спільноти	79
Шепко Л.Г. Некрополі Європейського Боспору VII-II ст. до н.е. в просторово-хронологічному вимірі	99
Венцова М.І. Прикраси в ґрунтових некрополях Боспору VI-II ст. до н.е.	115

Публікації

Горбов В.М., Божко Р.П., Кушнір В.В. Археологічні комплекси на території фортеці Кальміус та її околиць	132
Отрощенко В.В., Салій Н.Г. Курган 1 біля с. Гнаровське в Надпоріжжі	150
Литвиненко Р.О., Санжаров С.М., Усачук А.М. Кістяний диск з карпато-мікенським декором із Середнього Подонців'я та деякі питання хронології зрубної культури	180
Підобід В.А., Усачук А.М., Циміданов В.В. Курган зрубної культури могильника Зинцева балка (Північно-Східне Приазов'я)	199
Полідович Ю.Б. Унікальне зображення вовка з Середнього Подонців'я	220

Дискусії

Потапов В.В. «Некоторые дискуссионные проблемы» финальной бронзы и некоторые дискуссионные решения этих проблем	225
--	-----

Історія археології. Першоджерела

Колесник О.В., Стахурська К.І. Стельська печера: хронографія вивчення, архівна спадщина	271
Список скорочень	289
Відомості про авторів	290

CONTENTS

Articles

Nebrat S.G. Secondary burials of Ingul catacomb culture	7
Gryshchuk O.M. Astragals as an element of the funeral ceremony of the Dnepr-Don Babyne culture population	24
Brovender Yu.M. Stepanovskiy microdistrict of the Bronze Age memorials on the territory of Donetsk Hills	35
Zabavin V.O. Characteristics of grave constructions of Timber-Grave culture of the north Azov-Sea region	56
Zagorodnia O.N. History of research of metal production tools of Srubnaya community	79
Shepko L.G. The necropolises of the European Bosphorus VI-II centuries BC in the spatial and chronological measurement	99
Ventsova M.I. Jewelry from the Bosphorus necropolises VI-II centuries BC	115

Publications

Gorbov V.N., Bogko R.P., Kushnir V.V. The archaeological complexes on the territory of the Kalmius fortress and its surroundings	132
Otroshchenko V.V., Saliy N.G. Barrow 1 nearby Gnarovs'ke village, above the Dnepr rapids	150
Lytvynenko R.A., Sanzharov S.N., Usachuk A.N. Bone discs with Carpathian-Mycenaean decor from the Middle reaches of the Seversky Donets and some questions of chronology of Timber-Grave culture	180
Podobed V.A., Usachuk A.N., Tsimidanov V.V. Barrow of Timber-Grave culture of Zintseva Balka burial ground (North-Eastern Azov Sea littoral)	199
Polidovych Iu.B. Unique image of wolf from the Middle Donets pool	220

Discussions

Potapov V.V. "Some debatable problems" of archaeology of the Bronze Age ending and some controversial solutions to these problems	225
---	-----

History of archaeology. Original source

Kolesnik A.V., Stakhurskaya X.I. The Styla Cave: the history of its study and archival heritage	271
List of abbreviations	289
Data about authors	290